

UCHWAŁA Nr XXXIX/593/2021
RADY MIEJSKIEJ W BORNEM SULINOWIE
z dnia 30 grudnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Borne Sulinowo na rok 2022.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021r. poz. 1372 i 1834) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) Rada Miejska w Bornem Sulinowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Borne Sulinowo na rok 2022 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Bornego Sulinowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej

Elżbieta Niepelt

Załącznik do uchwały Nr XXXIX/593/2021

Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie

z dnia 30 grudnia 2021 r.

PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
DLA
GMINY BORNE SULINOWO
NA ROK 2022

Borne Sulinowo – grudzień 2021

SPIS TREŚCI

Rozdział I. Wprowadzenie.

1. Cel programu.
2. Cele operacyjne programu.
3. Diagnoza problemu konsumpcji napojów alkoholowych i uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Borne Sulinowo.
4. Realizatorzy Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
5. Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
6. Źródła i zasady finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Rozdział II. Zadania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozdział III. Preliminarz wydatków na realizację Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2022 rok.

ROZDZIAŁ I. WPROWADZENIE

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy art. 7 ustawy o samorządzie gminnym a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 r. Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

1. Tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożywania alkoholu,
2. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
3. Ograniczenie dostępności alkoholu,
4. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
5. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży,
6. Zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
7. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Borne Sulinowo na rok 2022 r. uchwalany jest przez Radę Miejską oraz stanowi podstawę do praktycznej realizacji zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Program jest kontynuacją zadań realizowanych w latach poprzednich. Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Zadania ujęte w programie są inicjowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Burmistrza Bornego Sulinowa w drodze zarządzenia.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Zadania przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności: tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których

zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu, działalność wychowawczą i informacyjną, ograniczanie dostępności do alkoholu, leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu, zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Ważnym elementem Programu na rok 2022, podobnie jak w latach poprzednich, jest rozwijanie kompleksowego podejścia do rozwiązywania problemów alkoholowych, poprzez nawiązywanie współpracy z instytucjami takimi jak Policja, Sąd, Prokuratura, szkoły oraz organizacje pozarządowe, zajmujące się m.in. :

- a/ przeciwdziałaniem powstawaniu uzależnienia,
- b/ leczeniem uzależnienia,
- c/ rehabilitacją i resocjalizacją osób uzależnionych,
- d/ redukcją szkód społecznych spowodowanych problemami alkoholowymi.

Wprowadzenie w życie postanowień zawartych w Programie jest możliwe tylko w przypadku podjęcia działań mających charakter interdyscyplinarny, co wymaga ciągłego dążenia do ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz osób z problemem alkoholowym i ich bliskich.

Przy opracowaniu Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uwzględniono założenia dokumentów krajowych podejmujących kwestie choroby alkoholowej, wśród których najważniejszym pozostaje Narodowy Program Zdrowia na kolejne lata. Główne działania zapisane w Narodowym Programie Zdrowia, do których w sposób szczególny odnoszą się postanowienia Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych to m.in.:

1. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu, narkomanii, nikotyny dla konsumentów i ich otoczenia.
2. Upowszechnianie wiedzy na temat szkód wynikających z zażywania środków psychoaktywnych.
3. Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, programów edukacyjnych oraz promocji zdrowia psychicznego adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców.
4. Podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób

stosujących przemoc w rodzinie.

5. Inicjowanie, wspieranie i prowadzenie badań dotyczących problemów wynikających z używania alkoholu, w tym przemocy w rodzinie.

1. Cel programu.

Podstawowym celem programu jest zapobieganie powstania nowych problemów alkoholowych, zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują, ulepszenie sposobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami. Celem długofalowym jest promowanie zdrowego stylu życia, ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych poprzez podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Borne Sulinowo, oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

2. Cele szczegółowe programu.

1. Ograniczenie dostępności spożycia napojów alkoholowych poprzez:
 - a) realizację programów profilaktyki uniwersalnej skierowanej do dzieci i młodzieży,
 - b) zmniejszenie dostępu osób nieletnich do alkoholu,
 - c) szkolenia sprzedawców napojów alkoholowych,
 - d) kontrole sklepów i lokali gastronomicznych pod kątem przestrzegania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwłaszcza zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim,
2. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
 - a) Profilaktyka uniwersalna - to działania profilaktyczne adresowane do wszystkich grup bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych. Cele profilaktyki uniwersalnej to: zmniejszenie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji; wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój; działania uniwersalne są realizowane np. w populacji dzieci i młodzieży w wieku gimnazjalnym, w populacji młodych, dorosłych, w populacji rodziców posiadających dzieci w wieku szkolnym np. programy opóźnienia inicjacji alkoholowej lub nikotynowej.

- b) Profilaktyka selektywna - to działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną i uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, zaburzeń zdrowia psychicznego.
- c) Profilaktyka wskazująca - ukierunkowana na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z użyciem :
 - 1) alkoholu,
 - 2) środków odurzających,
 - 3) substancji psychoaktywnych,
 - 4) środków zastępczych lub NSP,
 - 5) problemów wynikających z uzależnień behawioralnych.
- 3. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez:
 - a) prowadzenie specjalistycznego poradnictwa w Punkcie Konsultacyjnym dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie w Bornem Sulinowie,
 - b) monitorowanie sytuacji osób i rodzin objętych pomocą,
 - c) zapewnienie konsultacji specjalistycznych, psychoterapii, pomocy prawnej rodzinom, w których występują problemy związane z nadużywaniem alkoholu.
- 4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii metod rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez:
 - a) udzielanie pomocy psychologicznej w Punkcie Konsultacyjnym dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych w Bornem Sulinowie,
 - b) wspieranie działania placówek leczenia odwykowego.

3. Diagnoza problemu w zakresie uzależnienia od alkoholu na terenie Gminy Borne Sulinowo.

W planowaniu i prowadzeniu działań mających na celu profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, bardzo ważne jest dokładne rozpoznanie skali problemów na terenie gminy, jak również wzorów zachowań związanych z konsumpcją napojów alkoholowych, strukturą spożycia oraz zaburzeń życia społecznego i rodzinnego, wywołanego alkoholem, dlatego dla potrzeb opracowania Programu w Gminie Borne Sulinowo

w 3 kwartale 2021 r. przeprowadzono Diagnozę Lokalnych Zagrożeń. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w Gminie Borne Sulinowo wśród trzech grup reprezentujących trzy lokalne środowiska:

- a) dorośli mieszkańcy;
- b) dzieci i młodzież szkolna;
- c) sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu.

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy i przekonania dorosłych mieszkańców Gminy Borne Sulinowo na temat alkoholu. Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu. 74% mieszkańców uważa, że należy lub raczej należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż. 34% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako nie zagrażające lub raczej nie zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Z kolei 66% respondentów zgadza lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach. W kwestiach takich, jak: traktowanie alkoholu jako rozwiązania trudnych sytuacji, 96% mieszkańców nie zgadza się z tym stwierdzeniem. Zgody na prowadzenie samochodu po spożyciu alkoholu nie wyraża 94% z respondentów, podobnie jak na picie w czasie ciąży 98%.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje. Postawy dorosłych mieszkańców wobec alkoholu odnoszą się także do wiedzy na jego temat oraz opinii na temat spożywania i dostępu alkoholu przez najmłodszych. Przede wszystkim, badani respondenci na terenie Gminy Borne Sulinowo oceniają swój poziom wiedzy na temat uzależnień od substancji psychoaktywnych jako: średni (48%) oraz wysoki (38%). 86% nie pozwala próbować alkoholu swojemu dziecku; a 14% robi to raczej lub bardzo rzadko. Wśród dzieci Szkół Podstawowych Gminy Borne Sulinowo 10% młodszych i 12% starszych ankietowanych ma za sobą inicjację alkoholową. Spożywanie alkoholu jest też powszechnie tolerowane, traktowane, jako element tradycji czy kultury, a wręcz nieodłączny element wielu życiowych wydarzeń — niestety często osoby dorosłe nie widzą problemu w tym, że akceptują włączanie w ten „zwyczaj” osób niepełnoletnich. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga,

ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas warsztatów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą. Powody sięgania przez uczniów po alkohol stają bardzo ważne przy projektowaniu działań profilaktycznych. Uczniowie w większości deklaruwali, że nie piją regularnie alkoholu lub wskazali na ciekawość oraz chęć poradzenia sobie z nudą, a także chwilową ucieczkę od problemów. Jednym z czynników chroniących młodych ludzi jest kontrola rodzicielska, dlatego zapytaliśmy uczniów czy ich rodzice mają świadomość, że spożywają oni alkohol. 88% młodszych i 78% starszych uczniów odpowiedziało, że oboje rodziców wiedzą o tym, że spożywają alkohol. Potwierdza to społeczne przyzwolenie w społeczności lokalnej na spożywanie alkoholu przez osoby nieletnie. Dla oceny postaw badanych uczniów wobec alkoholu istotna jest wiedza na temat, jaką opinię mają uczniowie na temat jego spożywania. 23% uczniów SP 4-6 i 40% SP 7-8 zadeklarowało, że poczeka z próbowaniem i piciem alkoholu jak będą starsi, a 69% młodszych oraz 36% starszych uczniów deklaruje, że jest przeciwnikiem/przeciwniczką alkoholu. 54% uczniów klas 4-6 SP i 32% uczniów klas 7-8 SP nie wie, czy da się kupić alkohol, gdy nie ma ukończonego 18 r. ż. Może to sugerować, że ta część uczniów nigdy nie podejmowała próby nabycia alkoholu. Z kolei 3% uczniów SP 4-6 oraz 32% uczniów SP 7-8 wskazuje, że nie miałyby większego problemu z zakupem alkoholu w lokalnych sklepach, co oznacza, że oni lub ich rówieśnicy mogą być klientami w punktach ze sprzedażą alkoholu. Spożywanie napojów alkoholowych wśród uczniów Szkół Podstawowych z terenu Gminy Borne Sulinowo, zarówno kiedykolwiek w życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy, jak i w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem, jest na dużo niższym poziomie w porównaniu z wynikami dla młodzieży próby ogólnopolskiej. Uczniowie w Bornem Sulinowie sięgają po alkohol stosunkowo rzadziej niż ich rówieśnicy na terenie Polski, co wskazuje na pozytywny trend młodych ludzi wobec spożywania alkoholu.

Picie napojów alkoholowych wśród uczniów Szkół Podstawowych z terenu Gminy Borne Sulinowo jest na niższym poziomie w porównaniu z wynikami dla młodzieży ogólnopolskiej. Uczniowie w Bornem Sulinowie również piją z umiarem napoje alkoholowe o mniejszej zawartości procentowej alkoholu. Ponadto, młodzież częściej pali papierosy. Wskazuje to na konieczność edukowania młodzieży w zakresie skutków palenia i picia alkoholu.

Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu wydawałoby się, że mieszkańcy Gminy Borne Sulinowo odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu

o niskim poziomie ryzyka – mieszkańcy gminy piją względnie często, jednorazowo spożywając średnie ilości alkoholu 1-2 porcje alkoholu (50%) oraz 3-4 porcje (10%).

Wydaje się wskazane przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Borne Sulinowo kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym i regularnym spożywaniem. Warto przy tej okazji szeroko poinformować mieszkańców o miejscach, gdzie osoba uzależniona od alkoholu może uzyskać pomoc. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy odpowiedzialnie podchodzą do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol większość badanych deklaruje, że sprawdza dowody potwierdzające wiek. Jednakże, w przypadku zestawienia tych wyników z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Borne Sulinowo, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Sporo starszych uczniów oceniło, że raczej i bardzo łatwo jest kupić zarówno alkohol jak i papierosy osobom poniżej 18 roku życia. Kampania informacyjna może zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach.

Inicjację alkoholową ma za sobą: 10% badanych uczniów klas młodszych oraz 12% uczniów klas starszych. Jako okoliczności uczniowie wskazują przede wszystkim towarzystwo rodziny, spotkanie ze znajomymi, a także wyjazd wakacyjny. Alkohol to substancja, do której dostęp dla uczniów, w porównaniu do narkotyków czy dopalaczy, jest zdecydowanie łatwiejszy. Jego spożywanie jest też powszechnie tolerowane, traktowane, jako element tradycji czy kultury, a wręcz nieodłączny element wielu życiowych wydarzeń — niestety często osoby dorosłe nie widzą problemu w tym, że akceptują włączanie w ten „zwyczaj” osób niepełnoletnich. W związku z tym warto organizować kampanie informacyjne

czy specjalne wydarzenia o charakterze profilaktycznym, prowadzone przez specjalistów, skierowane do ogółu mieszkańców, podczas których będą mieli oni okazję zapoznać się ze specyfiką problemów i sposobami ich przeciwdziałania. Jeśli uczniowie nie otrzymują informacji od osób dorosłych, że tego typu zachowania nie powinny być akceptowane, mogą zacząć z biegiem czasu włączać je, mniej lub bardziej świadomie, w repertuar własnych zachowań. Niebagatelna rola w przeciwdziałaniu tego typu sytuacjom przypada szkołom i nauczycielom mających kontakt z rodzicami, ale także władzom samorządowym, które mogą postarać się włączać w lokalne programy przeciwdziałania problemom uzależnień oddziaływania skierowane na edukację i promocję zachowań pożądanых u rodziców oraz pozostałych mieszkańców gminy. Grupa rówieśnicza stanowi nieodłączny element prawidłowego rozwoju społecznego nastolatków, dzięki której nabywają umiejętności komunikacyjnych, empatii, pracy w grupie itp. Ważne przy tym, by środowisko szkolne, rodzinne itd. umożliwiało młodym ludziom spędzanie wolnego czasu w sposób, który będzie dla nich bardziej atrakcyjny niż np. wspólne picie alkoholu. Warto, więc zadbać o dostępność zajęć sportowych oraz rozwijających inne pasje i hobby oraz organizację różnego rodzaju akcji i wydarzeń, które będą mogły być alternatywą dla spotkań „zakrapianych” alkoholem czy innymi używkami (należy tutaj zaznaczyć, że spotkania ze znajomymi stanowią dla prawie połowy uczniów główny sposób spędzania wolnego czasu). Równie przydatne będzie organizowanie szkolnych warsztatów, podczas których młodzież będzie mogła wspólnie wypracowywać pożądane postawy wobec zagrożeń. Młodzi ludzie deklarują najczęściej spożywanie piwa (SP 4-6 – 24%; SP 7-8 – 11%). Tutaj warto zaznaczyć, że spora część młodych ludzi (SP 4-6: 44%; SP 7-8: 60%) jest przekonana o prawdziwości mitu jakoby alkohol w piwie był „słabszy”. Większość uczniów przyjmuje konstruktywne postawy wobec substancji psychoaktywnych i ma świadomość ich szkodliwości.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- 1) rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych,
- 2) zapoznanie się z problemami uczniów szkoły podstawowej i średniej w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, papierosami oraz przemocą rówieśniczą lub domową, a także oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób,

- 3) poznanie doświadczeń sprzedawców napojów alkoholowych związanych z wykonywanym przez nich zawodem, w szczególności sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim lub nietrzeźwym.

4. Realizatorzy Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Za realizację i koordynację Programu odpowiedzialny jest Referat Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Bornem Sulinowie, a w jego ramach – referent ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym:

- Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Nr 82/2017 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 20 listopada 2017 r.
- Szkołami, przedszkolami i Placówkami Oświatowymi.
- Placówkami służby zdrowia.
- Organizacjami pozarządowymi.

5. Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana Zarządzeniem Nr 82/2017 Burmistrza Bornego Sulinowa z dnia 20 listopada 2017 r.

Do zadań Komisji należy:

- 1) współpraca z inspektorem ds. uzależnień przy konstruowaniu projektu oraz planu rocznych wydatków Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, a także sprawozdań z realizacji w/w programu,
- 2) inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu,
- 3) opiniowanie działań w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym ocena otrzymanych ofert, a także kontrola realizacji tych działań,
- 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu z uchwałą Rady Miejskiej w Bornem Sulinowie określającą zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- 5) opiniowanie decyzji o cofnięciu zezwolenia w przypadku zakłócania porządku publicznego w miejscu sprzedaży alkoholu lub najbliższej okolicy,

- 6) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń,
- 7) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- 8) przeprowadzanie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy oraz członkami ich rodzin,
- 9) przygotowanie wniosków do sądu o wgląd w sytuację małoletnich dzieci osób zgłoszonych na leczenie odwykowe,
- 10) stała współpraca z Ośrodkami Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia oraz innymi instytucjami realizującymi zadania Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

6. Źródła i zasady finansowania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Realizacja zadań w ramach Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy Borne Sulinowo pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (zgodnie z art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

ROZDZIAŁ II. ZADANIA PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Zadanie 1.

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
2. Finansowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu (w godzinach popołudniowych i w dni wolne od pracy), m.in.:
 - zjazdy absolwentów,
 - warsztaty rozwojowe dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
3. Realizacja zadań pomocy ludziom uzależnionym po przebytym podstawowym programie terapii - programy wspierające i podtrzymujące abstynencję.

4. Informowanie o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia uzależnionych i ich rodzin (ulotki, plakaty, rozmowy indywidualne, zebrania).
5. Dofinansowanie udziału w konferencjach, sympojach, szkoleniach, kursach specjalistycznych i innych formach spotkań związanych z podnoszeniem kwalifikacji ludzi pracujących na rzecz uzależnionych i ich rodzin.
6. Wnioskowanie do Sądu Rejonowego o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
7. Kierowanie osób zgłoszonych do leczenia do biegłych, lekarza psychiatry i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia.

Zadanie 2.

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. Finansowanie pracy psychoterapeuty z zakresu przeciwdziałania przemocy w punkcie konsultacyjnym.
2. Realizacja zadań pomocy ofiarom przemocy domowej:
 - prowadzenie grup pomocowych dla ofiar przemocy domowej,
 - prowadzenie pomocy indywidualnej z zakresu psychologii i pomocy prawnej,
 - współpraca z podmiotami tworzącymi system pomocy ofiarom przemocy domowej w ramach Ogólnopolskiego Pogotowia Dla Ofiar Przemocy Domowej Niebieska Linia.
3. Dofinansowanie działań i programów związanych z opieką psychologiczną i prawną dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.
4. Koordynowanie działań dotyczących pomocy ofiarom przemocy poprzez współpracę z Policją, Miejsko - Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przedstawicielami ochrony zdrowia, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi programy przeciwdziałania przemocy domowej.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych

1. Organizowanie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowo - wychowawczych programów profilaktycznych.
2. Wspieranie osób kształcących się z zakresie profilaktyki (nauczycieli, wychowawców).
3. Organizowanie obozów terapeutycznych, półkolonii, ferii lub wycieczek będących alternatywą w profilaktyce ryzykownych zachowań młodzieży.
4. Organizacja pozalekcyjnych zajęć sportowych.
5. Doposażenie Świetlic Wiejskich, świetlic środowiskowych oraz socjoterapeutycznych prowadzących zajęcia dla dzieci i młodzieży.
6. Wspieranie programów edukacyjnych dotyczących różnych rodzajów środków uzależniających (alkohol, tytoń, narkotyki).
7. Organizowanie przedstawień teatralnych dla młodzieży i ich rodziców o tematyce profilaktycznej.
8. Szkolenie różnych grup społecznych w zakresie znajomości ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
9. Współdziałanie ze wszystkimi organizacjami i instytucjami działającymi na rzecz promocji trzeźwości obyczajów.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązaniu problemów alkoholowych

1. Współpraca ze stowarzyszeniami i innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi programy profilaktyczne:
 - wspieranie finansowe i organizacyjne instytucji, stowarzyszeń i organizacji pozarządowych zajmujących się statutowo rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
 - współpraca i wspieranie ruchów samopomocowych szczególnie AA,
 - współpraca i wspomaganie działań podejmowanych przez instytucje związane bezpośrednio z problemem alkoholowym (Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, szkoły, służba zdrowia).

Zadanie 5.

Polityka w zakresie obrotu napojami alkoholowymi

Alkohol jest specyficznym i odmiennym od innych produktów towarem, wymaga więc specyficznych regulacji prawno – administracyjnych oraz finansowych. Nasz program przewiduje następujące działania dotyczące przestrzegania prawa w zakresie obrotu alkoholem:

- regularna kontrola podmiotów handlujących alkoholem,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ (zakaz reklamy alkoholu), art. 15 (zakaz sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt i pod zastaw), innych określonych w art. 18 pkt 10 ustawy i cofanie zezwolenia w przypadku złamania powyższych przepisów,
- występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach łamania zakazu reklamy oraz sprzedaży alkoholu nieletnim, nietrzeźwym na kredyt i pod zastaw,
- szczegółowa ewidencja wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
- zaopatrzenie właścicieli punktów sprzedaży w przepisy prawne dotyczące obrotu alkoholem,
- współpraca z Policją i Strażą Miejską.

**ROZDZIAŁ III. PRELIMINARZ WYDATKÓW NA REALIZACJĘ PROGRAMU
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.**

Dz. 851 rozdział 85154

Lp.	Nazwa zadania	Paragraf	Kwota	Realizacja kierunku działań określonego w Narodowym Programie Zdrowia
1.	<p>Prowadzenie profilaktycznej i edukacyjnej działalności, w szczególności dla dzieci i młodzieży, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.</p> <p>a) organizacja półkolonii letnich oraz ferii zimowych,</p> <p>b) organizacja spektakli o tematyce związanej z uzależnieniami, prowadzonych wg określonego programu,</p> <p>c) pozalekcyjne zajęcia sportowe oraz inne programy profilaktyczne jako alternatywa w profilaktyce zachowań ryzykownych młodzieży,</p>	<p>4300</p> <p>4300</p> <p>4300</p>	<p>17.000,00</p> <p>1.000,00</p> <p>3.000,00</p>	<p>3.1.1 Edukacja zdrowotna.</p> <p>3.1.1 Edukacja zdrowotna.</p> <p>3.1.1 Edukacja zdrowotna.</p>

	d) realizacja programu rekomendowanego pn: „ Program Domowych Detektywów – Jaś i Małgosia na tropie”,	4300	2.000,00	3.1.1 Edukacja zdrowotna.
	e) dofinansowanie świetlic wiejskich oraz środowiskowych z programem profilaktycznym.	4300	3.000,00	3.2.1 Profilaktyka uniwersalna.
2.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej :			3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa.
	a) zatrudnienie specjalisty terapii rodzinnej i indywidualnej na potrzeby Punktu Konsultacyjnego,	4280	11.800,00	3.1.1 Edukacja zdrowotna.
	b) zatrudnienie psychologa na potrzeby szkół, instruktorów terapii uzależnień na potrzeby Punktów Konsultacyjnych,	4280	44.000,00	
	c) dofinansowanie uczestnictwa osób uzależnionych po odbytej terapii podstawowej w badaniach okresowych i terapii podtrzymującej,	4300	4.000,00	
	d) wynajem pomieszczenia na potrzeby Punktów Konsultacyjnych dla osób uzależnionych i współuzależnionych od środków psychoaktywnych,	4300	2.400,00	
	e) zakup środków ochrony na potrzeby punktów konsultacyjnych.	4210	3.000,00	

3.	<p>Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązaniu problemów alkoholowych.</p> <p>a) dotacja na realizację zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,</p> <p>b) organizacja uroczystego Mitingu Trzeźwościowego,</p> <p>c) wynagrodzenie gospodarza uroczystego Mitingu Trzeźwościowego.</p>	2820	15.000,00	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa. 3.1.1 Edukacja zdrowotna.
4.	<p>Obsługa Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>a) kierowanie na badania psychologiczne i psychiatryczne osób, co do których wszczęto postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,</p> <p>b) opłata sądowa za złożone wnioski o zobowiązanie do leczenia odwykowego,</p> <p>c) wynagrodzenie komisji za przeprowadzone kontrole oraz posiedzenia,</p> <p>d) wynagrodzenie pracownika realizującego program PIRPA wraz z pochodnymi,</p> <p>e) opłata za bezpośrednie i osobiste doręczenie przez Komornika Sądowego pisma na zlecenie sądu,</p>	4300	4.000,00	3.3 Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa. 3.1.1 Edukacja zdrowotna.
		4610	2.000,00	
		4170	26.000,00	
		4010 4011 4012	15.000,00	
		4610	2.000,00	

	f) zakup materiałów biurowych na potrzeby komisji oraz realizowanych programów edukacyjnych.	4210	900,00	
5.	Edukacja publiczna i profesjonalna z zakresie problemów alkoholowych. - Programy szkoleniowe dla przedstawicieli wybranych profesji (sprzedawcy, opiekunowie świetlic, policja, straż miejska, służba zdrowia, kurator zawodowy, nauczyciele i pracownicy socjalni).	4700	2.000,00	3.1.2 Szkolenie kadr.
	Razem		162.000,00 zł	

Uzasadnienie

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określa, że prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Uszczegółowiony zakres realizacji zadań wynikających z ustawy określany jest w corocznie uchwalanym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022 stanowi kontynuację działań realizowanych w poprzednich latach. Działania wynikające z Programu tworzą system wszechstronnej pomocy dla grup odbiorców, na różnych etapach zagrożenia problemami alkoholowymi. Obejmują one dzieci i młodzież, osoby uzależnione i ich rodziny, a także osoby doświadczające przemocy domowej.

W związku z powyższym proponuje się uchwalenie Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2022, w brzmieniu stanowiącym załącznik do projektu niniejszej uchwały.